

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ephemeris Ecclesiastica Concionatorvm Hoc Est Considerationes Methodicæ Sev Veritates Practicæ

Ex Vita Domini Jesu, Sanctorumque Gestis In Singulos anni dies mira
facilitate & solertia distributæ ... ; Cum indicibus necessariis

Pars Avtvmnalis - A Dominica Decimaquinta post Pentecosten, ad
Adventum

Haineuve, Julien

Coloniæ Agrippinæ, 1665

Feria 3. Stulti! nonne qui fecit quod deforis est, etiam id quod deintus est,
fecit?

urn:nbn:de:hbz:466:1-44846

FERIA TERTIA.
DE CVRA INTERIORIS HOMINIS SVpra
EXTERIOREM.

*Stulti ! nonne qui fecit quod de foris est, etiam id quod de intus
est, fecit ?* Luc. 11.

VERITAS PRACTICA.

Quo quis in exteriori colendo homine videtur esse sapientior, eo est stultior si non magis interiorem colat.

RATIO EST, Quia quo quis in exteriori colendo homine videtur esse sapientior, eo maiorem se habere proficitur rationem qua cultum illum promoveat.

Sed quod quis maiorem se habere proficitur rationem qua cultum externum promoveat, eo est stultior si non magis interiorem curet & excolat. Ergo evidentissimè dicitur Veritas, Et quisquis ille est in externis Sapiens, habet quod à se discat & alios doceat longè maiorem in internis perendam esse operam.

I. P U N C T U M.

EXPLICATA superius in diversis occurrentibus locis habentur, quæ priori parte Capitis undecimi, sanctus Lucas commemorat. Quod ibi verò superest ad formandos mores accommodatus, saluberrima quædam est admonitio Domini de cura interioris hominis supra eum qui dicitur exterior, sive supra quem vis cultum qui foris tantum apparet. Sic enim apud Pharizeum cum aliquando invitatus esset ad prandium, noluit de industria lavare manus quo solebant exquisito modo Pharizeæ, de quo in tertis parte dictum est, quod cum mirabundus, & animo non satis æquo recogitaret. Is qui Dominum invitaverat: tum verò Dominus ad illum: Nunc vos Pharizeæ quod de foris est colitis & catini, mundatis; quod autem intus est vestrum, plenum est rapina & iniquitate. Stulti ! nonne qui fecit quod de foris est, etiam id quod de intus est fecit ? Quasi diceret, si putatis vos habere rationem mundandi ea quæ foris patent, quare non videtis quam sit rationabilis mandare illa quæ intus sunt ? Nonne id quod dicitur stultitæ genus est credere se non nisi probato jure, ac rationabili cultu mundare sua exteriora omnia nec idem sentire de internis, sed

ea potius negligere, cum longè magis ratio suadeat internam sibi curare munditiam, & cultum animi præ cultu corporis observandum?

Quod certè monitum non solos spectat Pharizeos, sed è Christianis ac ipsis etiam Religiosis Viris quam plurimos, quibus satis esse videtur ad religionis & sapientiæ famam conciliandam si vestes, si suppellectilem, si quid quid oculis hominum patet, apprimè curent & colant; quæ vero latent, aut quæ soli Deo patent interiora suæ mentis, vel protus abijciant, vel non pari cultu promoveant. Stulti ! nonne si ratio est pro exteriori homine, ratio hæc eadem aut certè potior pro interiori militat homine? Nonne & quo quisquæ in exteriori colendo homine videtur sapientior, eo stultior est, si non potius internum colat?

Hæc sunt modò attentius consideranda. Eè primò illud quod præmittitur illum haberi consultoerent in re aliqua qui plures eius peragendæ vel majores nactus fuerit rationes, aut ne aberraret sermò longius, illum vident tantò sapientioerem in externo cultu promovendo, quantum sibi magis è ratione videbitur sic externis suis vacare percolendis: Quod ex ipsis certè notum est terminis, nam sicut sapienter aliquid agere non aliud esse intelligitur, quam consultò & rationabiliter agere: sic plane quantum quis in agendo sapientior videri vult, nihil aliud velle creditur, quam profiteri se firmioribus rationum momentis esse mixtum ut illud agat, unde quod pimum ait Sapiens in Proverbis, *Audiens Sapiens sapientior erit*, perinde videtur esse, ac si diceret, audiens rationes quibus ad opera quavis moveatur, sapientior erit in illis operibus obeundis. Quod & Item conformans; *Via, inquit, stulti, recta in oculis eius: qui autem Sapiens est audit consilia.* Rursumque paulò post; *Qui perunt omnia cum consilio, reguntur sapientia.* Nam hoc est esse sapientem, nisi sine consilio & ratione aggredi; & hoc perinde est magis esse sapientem, magis audire consilia, sive majores agendi rationes indagare. O qui sic sapienter ut magis sapieret?

II. PUN-

Fer. 2.
Hebd. 4

Prov. 10

Ibid. 11, 12

1 Cor. 14

II. PUNCTUM.

SED quo quis majorem se habere proficitur rationem, qua cultum exteriorum promovet, eò est stultior, si non interiorum aquè ac magis curat & excolat.

Nam cum illa ratio, quæ cunctis tandem illa sit, internis colendis magis faveat quàm externis, nonne quò hanc majorem dicit esse rationem, tantò secum magis pugnabit, & tantò hinc se magis contra rationem agere comprobabit, cum id minus agat quòd magis agendum persuadet ratio? Quid autem stultius quam sic secum pugnare, sic se suis illaqueare verbis, sic se suo jugulare gladio, sic demonstrare se tantò peius agere, quantò se melius agere demonstrabit? Sic propriè stultus caditur labris.

Certè in Scripturis, tantùm defertur interno cultui, ut hic unius præ alio videatur commendari; nam *omnis gloria filia regni ab intus*, Ibi videt Christus, inquit S. Augustinus, *ibi amat Christus, ibi alloquitur Christus, ibi punxit Christus, ibi coronat Christus*; q. d. cum ibi omnia Christus præsertim operetur, idcirco etiam omnis nostra ponenda est opera ut rectè intus affecti simus & egregiè compositi. Sed quandoquidem non recusamus externum cultum, & quandoquidem non auctoritate sola, sed ratione agimus cum eo qui ex disciplina Phariseorum quòd foris est satis diligenter curat, non ita veiò quòd est intrinsecus; Age producantur illæ rationes quibus exteriorum cura permittitur vel etiam commèdatur. Quid est quòd suis omnibus ex cultum partibus velis corpus tuum, capillum, vultum, velles, sermonem, & quidquid proxime tibi adhæret? Nonne idcirco præcipuè quia sic decorum exigit, sic deceat coram hominibus apparere, sic satis sit inventientium oculis, sic mutua fovetur benevolentia, sic humana societas postulat, sic ædificationi, sic charitati dicitur esse consulendum, quia si hæc abessent, nostri ræderet alios. Sic ipse Deus colitur cujus imago quædã in nostrò luceat corpore, sic ipsa denique naturalis docet ratio dum unicuique rei, suum statuit ordinem & certum ordinat statum quem si non servet, inordinata sentetur, & aspectum solet offendere; Unde Apostolus, *omnis autem honeste & secundum ordinem sunt*.

Hæc sunt videlicet quæ faciunt pro externa reternâ decencia; nunc contemplare attentius quàm illa ipsa pro interno animi cultu magis concludant & evincant. Nam si oculis hominum

id concedi debet ne quid in nobis sit quòd eos meritò possit offendere, nonne id satis divino dandum oculo qui cordis intima præsertim spectat, ne quid ibi lateat quo se offendi queratur? Nonne vel minima cordis impuritas quæ voluntario retinetur assensu, magis ex se Deum provocet, quàm quivis neglectus cultus hominè, cujus non ita interest, an sis extra bene compositus, quàm Dei refert an sis intus rectè affectus? Non quasi hominibus placentes sed Deo qui probat corda nostra, inquit Apostolus. An ignoras impurum animum nihil habere commercij cum sanctificæ gratia, cæterisq; donis quæ supernaturalia nuncupantur, atq; adeo nihil cum singulis adorandæ Trinitatis Personis, nihil cum Patre cujus lex violatur, nihil cum Filio cujus sanguis contemnitur, nihil cum Spiritu S. cujus gratia conculcantur; nihil deniq; cum universa cœli Societate cujus nulla est communicatio cum tenebris seu tenebrarum operibus; Et te non magis pudebit hoc cœlesti & divino excludi consortio quam humano?

Quod si divinam putas imaginem in exteriori colendam hominè, quantò id verius credendū est in interiori positum hunc esse cultum cum verius ad imaginem Dei factus sit homo ratione animi quàm corporis, & animi bene compositi, quàm bene culti corporis? Quid porò de illa proximorum ædificatione dicitur, quid de illa inquam jactas ad externi laudè cultus, quòd non magis internū spectet? Quid est enim quòd proximum ædificet nisi vera & solida virtus? Quam autem vera & solida virtus si sit tantum exterior, si species tantū virtutis sit & non ipsa virtus, quæ tamen ipsa non est nisi sit animi, nisi sit interior, & qui abconatus est cordi homo sit verè coram Deo qualis apparet hominibus. Nonne hoc est potius charitatem destruere quàm ædificare proximum, si solum virtutis simulachrū appareat, si sola sit pietatis simulatio, si solum humilitatis figmentum, & non res ipsa simplex & sincera? Quid est hypocritam agere nisi hoc sit, quid est similè esse sepulchris quæ speciosa quidem foris apparent hominibus, intus autè plena sunt ossibus mortuorum & redundant spurcitia? quale inquam & quibus hoc probi injicitur nisi quibus sola sufficiebat externa virtutis species?

Quod si ratio, si ordo exigit ut uniusque rei suum servetur decus, & quoddam ingenitum à natura decorū; Nullumne animi tale est decus? Et nisi hoc animi decus servetur, putatne hominem bene ordinatum, tamen si omnis relictur or-

111.10.

114.

111.14.